

Informační gramotnost žáků, jako např. schopnost pracovat s programovým vybavením, používat internet a další moderní technologie ke komunikaci, k vyhledávání a zpracování informací, rozvíjely školy primárně v hodinách ICT. Získané dovednosti žáci měli možnost aplikovat v dalších všeobecně-vzdělávacích a odborných předmětech včetně praktického vyučování. Zlepšující se hardwarové i softwarové vybavení škol umožnilo širší využití výpočetní techniky učiteli i žáky ve výuce a přípravě na ni. V této oblasti se projevil pozitivní dopad plošného projektu EU peníze středním školám, v rámci kterého většina škol zlepšila své vybavení počítačovou a prezentační technikou a zároveň si pedagogové připravili digitální učební materiály (DUM), jejichž zařazení do výuky vytváří předpoklady pro změnu používaných metod práce ve prospěch metod s aktivní účastí žáků na procesu učení. Tato příležitost však zůstává poměrně často nevyužita, protože některé zpracované DUMy mají charakter jednoduchých prezentací, ze kterých si žáci opisují do sešitu. Obvyklý jednostranný přenos informací od učitele k žákovi formou diktování poznámek byl tak pouze nahrazen opisováním z dataprojektoru.

Z mezinárodního šetření ICILS 2013 vyplývá, že se ve školách při výuce s ICT stále využívají spíše méně kreativní nástroje.¹⁹ Učitelé nejčastěji používají textový editor, software na tvorbu prezentací a elektronické informační zdroje. Méně se podle mezinárodního srovnání využívají nástroje jako např. softwarové aplikace pro tvorbu multimédií, elektronická portfolia, software pro tvorbu simulací a modelů. Potvrzují to i zjištění týkající se výukových aktivit s využitím ICT, při nichž se nejčastěji používá prezentace informací prostřednictvím přímé výuky ve třídě. To ovšem neplatí pouze pro Českou republiku, ale i pro ostatní země zapojené do šetření ICILS. Doučování nebo rozšiřující výuka žáků a podpora badatelsky orientovaného vyučování jsou výukové aktivity zapojení ICT v českých školách zastoupené oproti mezinárodnímu průměru v menší míře.

V hospitované výuce byly prostředky ICT využity zejména formou jednoduché prezentace učiva vyučujícím (36,9 %), tuto formu volili nejčastěji pedagogové v učebních oborech (43 %). Speciální software bez přímého užití žáky použili nejvíce učitelé v gymnáziích (6,7 %). Práce všech žáků se speciálním softwarem byla zaznamenána v 7,6 % hodin, nejčastěji v maturitních oborech středních odborných škol (9,5 %). Informační a komunikační technologie byly využity většinou účelně (94,5 %).

Tabulka 52

Využití ICT techniky v hodině (v %)

	SŠ celkem	G	SOVm	SOVz	Konz.
Jednoduchá prezentace učiva vyučujícím za využití ICT	36,9	33,9	38,0	43,0	7,6
Využití speciálního softwaru vyučujícím bez přímého užití žáky	4,9	6,7	4,6	3,1	5,0
Využití speciálního softwaru některými žáky	3,4	5,0	3,1	1,8	3,4
Využití speciálního softwaru všemi žáky	7,6	4,8	9,5	6,9	0,8
ICT nebylo využito	32,8	34,0	32,3	27,9	59,7
ICT prostředky nebyly k dispozici	19,7	19,9	19,5	19,3	25,2

ICT technika mimo vlastní předmět ICT byla využita nejčastěji v přírodovědných předmětech (64,4 %), odborných předmětech (53,7 %) a společenskovedních předmětech (50,5 %).

V rámci hodnocení průběhu vzdělávání ČŠI uskutečnila 144 hospitací v hodinách ICT. Hospitovaná výuka byla vedena většinou věcně a odborně správně (99,3 %), vyučující koordinovali činnost žáků (96,5 %), kladli na žáky jasné a přiměřené požadavky (97,2 %), jejich

¹⁹ Mezinárodní šetření počítačové a informační gramotnosti realizuje Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA). V České republice do něj byla zapojena také víceletá gymnázia. Bližší informace jsou dostupné v Národní zprávě šetření ICILS 2013.